

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-62

23.1.2026

Gjensidige Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Flomskade på eiendom etter «Hans»?

Sikredes eiendom ble flomskadet under ekstremværet «Hans» 14.8.23, og skaden ble meldt 1.9.23. Eiendommen lå ved Mjøsa, med en kunstig vik og plastret skråning etablert i 2016. Takstmann C vurderte skadene på grusplass og beplantning som naturskade, mens skadene på steinsetting, gabioner og kantstein i hovedsak ble knyttet til svak konstruksjon og utvasking over tid. Foretaket dekket derfor kun skadene på grusplassen og jordskråningen som naturskade. Sikrede innhentet deretter en vurdering fra takstmann H, som konkluderte med at arbeidet fra 2016 var fagmessig utført i samsvar med kommunale krav. Foretaket engasjerte så takstmann J, som påpekte at skadene på plastring og støttemur også ble meldt i 2021, og vurderte hovedårsaken til setninger og utglidning som svak konstruksjon kombinert med flomhendelsen i 2021. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om ytterligere erstatning etter flomskade.

Sikredes boligforsikring har følgende vilkår:

Dekkes

- Naturskade. Forsikringen dekker skade som direkte skyldes naturulykke ved skred, storm, flom, stormflo, flodbølge, meteorittnedslag, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf. lov om naturskadeforsikring, av 16.06.1989, nr. 70. Erstatningen beregnes etter selskapets erstatningsregler.
- Andre plutselige og uforutsette skader

Dekkes ikke

- ...
- Skade på hageanlegg, utvendig badekilde/-basseng og brygge forårsaket av dyr, insekter, frost, sjøgang eller andre klimatiske forhold (ikke påberopt av foretaket)
- Materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje, samt skader som følge av dette. Se avsnitt for Håndverks-/entreprenørfeil

Dekkes

Håndverks- og entreprenørfeil - andre bygningsskader

- Følgeskader på bygning som følge av materialfeil, konstruksjonsfeil, prosjekteringsfeil eller uriktig montasje utført av faglært håndverker eller godkjent/registrert entreprenør
- Følgeskaden må ha oppstått i forsikringstiden og blitt konstatert innen 10 år fra arbeidet ble utført

Sikredes eiendom ble 14.8.23 utsatt for flomskader under ekstremværet «Hans». Sikrede meldte fra til foretaket 1.9.23 med følgende forklaring:

Skadene har sin årsak i 'Hans' da Mjøsa gikk over sine bredder. S[k]adene omfatter ødeleggelse av beplantede skråninger, deformering av kalksteinssetting, diverse skader på løsøre/møbler/installasjoner og bølgene - spesielt 14. august medførte- medførte at mye drivved og jord/grusmasser ble kastet rundt omkring.

Takstmann C befarte eiendommen 26.9.23 og utarbeidet takstrapport 11.10.23. Eiendommen lå inntil Mjøsa, med en kunstig opparbeidet vik og en plastret skråning ned mot vannet. Skader på grusplass og beplantning ble vurdert som naturskade, mens skader på steinssetting, gabioner og kantstein i hovedsak ble tilskrevet svak konstruksjon, mangelfull fundamentering og utvasking over tid:

SKADEÅRSAK.

Årsak til skader på steinlagt skråning er utvasking av sand og grus over tid, svak konstruksjon.

Årsak til skade på støttemur av Gabioner og kantstein støpt rett på gabioner, er utvasking av masser og setninger over tid som følge av jordtrykk og utvasking av masser bak og under gabioner. Svak konstruksjon.

Årsak til utvasket grusplass og jordmasser på platå bak Gabioner og beplantet skråning over grusplass, er flom i Mjøsa som følge av uværet Hans.

...

SKADEÅRSAKSBESKRIVELSE.

Steinssetting fra båt plass og til vik med støttemur av Gabioner med påstøpte kantstein av granitt er steinsatt på skråning med duk for hindring av utvasking, det er benyttet store stein nederst mot Mjøsa uten innfesting eller fast fundamentering, det er ment at disse store stein skal fungere som fundament for stein lagt i skråning, fuger og stein er lagt i sand/grus, det er sannsynlig at årsak til forskyvninger i steinssetting skyldes utvasking og setninger over tid, og ikke skyldes flom. Støttemur oppsatt av Gabioner mot gruslagt platå er opplyst til å ha forskjøvet seg. Det er registrert at kantstein satt i betong rett på Gabioner har blitt skjeve og fuger har sprukket. Gabioner er ikke egnet som stabile nok til å støpe/mure på, det er sannsynlig at årsak til forskyvninger i Gabioner skyldes belastninger og setninger i grunn over tid, og ikke skyldes flom.

Gruslagt platå og utvasket skråning og beplantning mot bolig er sannsynligvis utvasket som følge av flom, drivved ført inn på platå/skråning av flom.

...

Svak/svekket/mangelfull konstruksjon.

Fundament av steiner etablert for å holde steinssetting i skråning stabil har over tid sunket, som følge av mangelfull fundamentering. Steinssetting har mistet under og sidestøtte som følge av utvasking over tid, det er sannsynlig at dette vil skje igjen hvis steinssetting reetableres på tilsvarende måte. Gabioner benyttet til støttemur mot terreng ved platå og som fundament for kantstein er ikke stabile og vil over tid sette seg, fundamentert på store stein mot grunn, er ikke å anse som tilstrekkelig fundamentering for kantsteiner støpt/murt rett på Gabioner. Fundamentering anses ikke som stabil og det må regnes med at kantstein må mures/settes på nytt med jevnlig mellomrom på grunn av bevegelser i grunn og trykk fra terreng og Mjøsa. Masser bak gabioner vil bli utvasket av vann og bølger over tid.

Sikrede kontaktet takstmann H som befarte eiendommen 23.5.24 og takserte skadene på hageanlegg, steinssetting og gabionmur. H konkluderte med at arbeidene fra 2016 var utført i samsvar med kommunens krav til anlegg langs Mjøsa, og i tråd med entreprenørens og anleggsgartnerens langvarige praksis ved tilsvarende prosjekter før og etter flomskader i området. Skaderapport datert 25.5.24 uttalte:

Når det gjelder skadeårsaksbeskrivelsen, er den ikke riktig. Å påstå at fundamenteringen og steinssettingen ikke har med flommen å gjøre, men at skaden har oppstått over tid, og at dette er basert på svak konstruksjon, er også feil.

Arbeidet er utført av Maskinentreprenør ... og Anleggsgartnerfirma ..., som har lang erfaring med tilsvarende arbeide både før og etter flomskader langs Mjøsa.

I tillegg har de å forholde seg til lokale krav fra ... Kommune, som har vedtekter om hvordan terrenget langs strandsonen og på eiendommene skal behandles.

Dette må entreprenørene forholde seg til og det må grunneierne også gjøre., noe skadelidte har gjort.

KONKLUSJON:

Det er ingen mangelfull eller svak konstruksjon på det arbeidet som er utført hverken på hageanlegg, steinsetting eller støttemur av Gabioner. Videre er kalkulert skade feilvurdert:

Takstmann J fra samme takstgruppe som C foretok ny befaring 22.8.24 og utarbeidet skaderapport samme dag. Han bemerket at skader på plastring og støttemur ble meldt i 2021 og konkluderte med at hovedårsaken til setninger og utglidning var svak konstruksjon kombinert med flomhendelsen i 2021. Det ble ikke registrert vesentlig forverring av skadene, kun ytterligere utvasking av fugesand/grus mellom kalksteinene:

Hendelsesforløp

November 2021 melder sikrede inn skade etter flom og bølgeslag som har påført skader på støttemur og steinsatt skråning (plastring) ned mot Mjøsa. Saken blir avslått og skadene blir ikke utbedret.

I August 2023 kommer Hans og det er 5-årsflom i Mjøsa. Mjøsa kulminerer den 13.08.23 på 125,15 moh. 14.08.23 er det en del bølger på Mjøsa som fører til noe økt skadeomfang på hageanlegget. Vannstand på Mjøsa forblir høy i 3-4 uker. Sikrede får dekket skader på hageanlegget, men ikke på støttemur og plastret skråning. Sikrede engasjerer egen takstmann som har levert rapport. Undertegnede blir i august 24 engasjert av Gjensidige for å gjøre en ny vurdering av skadesaken. Se tidligere rapporter fra 2021, 2023 og 2024.

...

Konklusjon

Hovedårsak til utvasket grusplass og jordmasser på platå bak Gabioner og beplantet skråning over grusplass, er 5-årsflom i Mjøsa som følge av uværet Hans.

Hovedårsak til skade på støttemur av Gabioner er svak konstruksjon. Gabionene er bundet sammen av ståltråd som strekker seg grunnet for svak innfesting og jordtrykk fra baksiden. Gabionene er fylt og bundet sammen på stedet, ikke sveiset. Om Gabionene var av ferdig sveisede bur med tilstrekkelig tykkelse på trådene ville utbuling høyst sannsynlig vært unngått.

Hovedårsak til skader på plastring (steinlagt skråning) er ikke like svart/hvitt så her må det en forklaring til før konklusjonen. Det har mest sannsynlig pågått utvasking av sand og grus som har ligget mellom kalksteinene grunnet bølgeslag fra den ble bygget i 2016. Men ser man på flyfoto lenger ned i rapporten ser man at selve kalksteinene ser ut til å ligge på samme plass fra 2016 og til våren 2021 før skaden i november 2021 ble meldt inn. Og ser man på neste tilgjengelige flyfoto fra våren/forsommeren 2023 før Hans, er det tydelig at flere av steinene har flyttet seg og sunket ned i grunnen. Plastringen er opplyst å være utført ihht bransjestandard innenfor de rammer kommunen tillater. Det var ikke mulighet for å forsterke plastringen med betong ihht kommunens regelverk. Det er forbundet med stor risiko for utvasking og setninger når man lager en slik plastret skråning ned mot et vassdrag som ofte er utsatt for flom og som i tillegg ligger utsatt for bølgebelastning. Når steinene ikke blir støpt inn i betong må man påregne utvasking og setninger over tid og det vil kreve jevnlig vedlikehold.

Konklusjon: På bakgrunn av ovennevnte og informasjon fra sikrede og naturskaderapport fra 2021 er min konklusjon at hovedårsak til setninger og utglidning i plastring er svak konstruksjon i kombinasjon med hendelsen i 2021, flom med bølgeslag. Det er ingen vesentlig forverring av skadene under Hans, kun ytterligere utvasking av fugesand/grus mellom kalksteinene

Foretaket dekket skadene på grusplass og jordskråning med beplantning som naturskade under forsikringen, men avviste ansvar for skadene på støttemur/kalksteins-setting og steinsetting i gabioner.

Sikrede brakte saken inn for Finansklagenemnda 18.2.25.

Sikrede krever ytterligere erstatning. Foretaket avviser ansvar for skade på steinsettingen begrunnet med at den «skjedde over tid», til tross for at skaden oppsto under flom og uvær over

to dager. Skadene under ekstremværet «Hans» oppsto derimot i løpet av ett døgn, som følge av høy vannstand og bølger som undergravde konstruksjonen og vasket ut bærelag og steinmasser. Gabionene står nedmurt på massiv armert betongsåle og er ikke mangelfullt konstruert eller utført. Sikrede bestrider at skadene skyldes svak konstruksjon og viser til vurdering fra H.

Foretaket avviser ytterligere ansvar. Forsikringen dekker skade som er «plutselig og uforutsett». Det er fremlagt tre skaderapporter, som alle konkluderer med at skadeomfanget skyldes svak konstruksjon og en gradvis utvikling over tid. Det er blant annet anført at gabionene skal være bundet med ståltråd, at innfestingen er utilstrekkelig i forhold til jordtrykket, og at utbuling og setninger skyldes at gabionene er fylt og bundet på stedet fremfor å bestå av sveisede bur. Foretaket viser videre til at utvasking av masser antas å ha pågått siden anlegget ble etablert i 2016.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for å erstatte skade på steinsetting og gabionmur.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvoretter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom «saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet» og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes «der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål», jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Finansklagenemnda har ikke mandat til å avgjøre spørsmålet om det foreligger naturulykke iht. naturskadedekningen, se bl.a. **FinKN 2025-543** og **2025 880**. Dette spørsmålet hører inn under Klagenemnda for naturskadesaker, jf. naturskedeforsikringsloven § 2. Klage på vedtak fra foretak som gjelder naturskade må sendes til Klagenemnda for naturskadesaker eller Landbruksdirektoratet.

Sikredes bygningsforsikring omfatter bl.a. «[a]ndre plutselige og uforutsette skader», men har unntak for «konstruksjonsfeil eller uriktig montasje, samt skader som følge av dette».

Foretaket har fremlagt to omfattende takstrapporter som gir en grundig gjennomgang av skadeårsak, hendelsesforløp, registrering på befaring og beskrivelse av svak/svekket/mangelfull konstruksjon. Den første taksten konkluderte med at skadene i hovedsak skyldtes svak konstruksjon og utvasking over tid, og at kun utvasking av masser bak gabionmuren kunne knyttes til flommen under ekstremværet Hans. Den andre taksten konkluderte med at hovedårsakene var svak konstruksjon kombinert med flomhendelsen i 2021, mens Hans kun medførte mindre utvasking av masser.

Sikredes takstmann H kom imidlertid til motsatt konklusjon og mente at skadene var en direkte følge av flommen under Hans. Han fremhevet at arbeidene var korrekt og forskriftsmessig utført av entreprenøren og anleggsgartner, i samsvar med kommunens krav for anlegg i strandsonen.

Nemnda har ikke grunnlag for å avgjøre hvilken takst som gir den mest sannsynlige forklaringen på hendelsesforløpet. Det er derfor uklart for nemnda om skaden på steinsetting og gabionmur inntraff plutselig i forbindelse med uværet Hans eller skyldes svak konstruksjon og utvasking over tid, evt. en kombinasjon av disse årsakene. Dette spørsmålet bør belyses ytterligere med muntlige forklaringer fra partene og de sakkyndige under en hovedforhandling.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).